Motion

1977/78:54

av Gunnar Oskarson m. fl.
med anledning av propositionen 1977/78:30 om skyddat arbete och yrkesinriktad rehabilitering m. m.

Huvudförslaget i propositionen 1977/78:30 om ett samlat huvudmannaskap över den skyddade sysselsättningen och därmed förknippad verksamhet liksom en administrativt och organisatoriskt sammanhållen forsknings- och utvecklingsverksamhet inom området kan kanske ge vissa rationaliseringsvinster.

Erfarenheten visar att styrning och kontroll av stora organisationer ofta blir ineffektiv. Delar av organisationen vet inte vad andra delar gör. Arbete utförs som inte kommer till praktisk användning. Erfarenheter från konsulter som ger service till många kunder kommer inte till nytta osv. Ett någorlunda effektivt sätt att komma till rätta med detta är att köpa olika tjänster från olika fristående konsulter. Fristående institut eller företag som på konsultbasis utför arbete åt AMS m. fl. ökar dessutom påtagligt flexibiliteten i organisationen. En kraftig ökning av köpta konsulttjänster i stället för anställning av egen personal är angeläget inte minst från samhällsekonomisk synpunkt.

Under senare år har vissa fristående institut gemensamt och i samverkan med psykologenheten vid AMS satsat mycket på att utveckla rutiner och metoder som är speciellt anpassade för det behov av psykologservice som anmäls från länsarbetsnämnderna och dem underställda enheter.

Att dessa institutens satsningar på att utveckla kvalifikationer och bygga upp resurser för sin psykologservice till AMS har varit samhällsnyttiga och lyckade vitsordas inte minst i AMS remissvar på YR-utredningen, där det bl. a. heter: "En enkät till länsarbetsnämnderna har visat att dessa ställer sig allmänt positiva till den service som de arbetspsykologiska instituten för närvarande erbjuder."

Avsnittet om psykologverksamheten avslutas på följande sätt: "Den arbetspsykologiska servicen bör därför tills vidare i huvudsak genomföras på konsultbasis från fristående arbetspsykologiska institut."

Även statskontoret, som i princip ansluter sig till utredningens förslag om att inrätta statliga psykologtjänster, menar att tiden ännu icke är mogen för det och att viss service även i fortsättningen bör köpas utifrån.

Flera av dem som beretts möjlighet att yttra sig har påpekat att några ekonomiska vinster icke kan göras genom att övergå från köpta konsulttjänster till statligt anställda psykologer utan tvärtom att kostnaderna kommer att öka.

För vissa institut utgör länsarbetsnämnden den praktiskt taget enda kunden. Andra däremot har lyckats bygga upp en differentierad verksamhet,

men trots detta är länsarbetsnämnden f. n. institutens största kund. I regel omfattar verksamheten vid instituten till minst 70–80 % konsulttjänster åt länsarbetsnämnderna.

Institutens övriga verksamhetsgrenar utgörs i huvudsak av psykologisk vägledning och terapi åt enskilda personer samt organisationer. Köpare av dessa tjänster är socialförvaltningar, psykiatriska kliniker, kriminalvård, utbildningsanstalter, privata företag och i ett fåtal fall enskilda personer.

Undertecknade kan inte acceptera de tankar som förekommer i propositionen om ett samhälleligt övertagande av de arbetsuppgifter som i dag förekommer vid de från samhället fristående arbetspsykologiska instituten.

I propositionen hävdas vidare att arbetsanskaffning skall "grundas på marknadsmässiga principer för kalkylering". Undertecknade förutsätter att verksamheten vid skyddad verksamhet bedrivs på ett sådant sätt att företag med likartad konkurrerande produktion inte utsätts för en diskriminerande konkurrens.

Med anledning av det anförda hemställer vi

1. att riksdagen uttalar att arbetsanskaffning vid skyddad verksamhet inte får ske på ett sådant sätt att den fria konkurrensen på lika villkor mellan företag sätts ur spel,
2. att riksdagen beslutar att de konsulttjänster som i dag köps från fristående arbetspsykologiska institut inte överförs till någon av samhällets myndigheter,
3. att riksdagen uttalar att fristående konsulter bör användas i stället för en utbyggd egen statlig central konsultservice, där så är möjligt.

Stockholm den 16 november 1977

GUNNAR OSKARSON (m)

STEN SVENSSON (m) KURT SÖDERSTRÖM (m)

ERIK HOVHAMMAR (m) PER-OLOF STRINDBERG (m)